XIII-ik évfolyam. 4-ik szám. Kőszeg, 1893. január 22-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr
Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében.
Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.
Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Emberek kellenek!

Nálunk, Kőszeg városában legközelebb igen fontos állások lesznek választás utján betöltendők. Csak az imént hirdettek pályázatot az alsófoku ipariskola egyik legfontosabb, a rajztanitói állomásra, melyet a jövő hó első napjaiban fognak arra alkalmas egyénnel betölteni. Szerencsére le vannak küzdve azok a nehézségek, melyek ez állomás miként való szervezése és betöltése körül felmerültek és győzött a jobb, érvényre jutott az a nézet, melyszerint teljesen az iskolának való ember legyen a megválasztandó.

Nagyon helyesen!

Reméljük azonban, s elvárja ezt, azt hisszük, minden polgára e városnak, hogy e nézet, helyessége kétségen kivül való levén, egyebütt is érvényre jutand; mindjárt ott, hol alkalom kinálkozik rá.

Hogy ne találkoznék!? Vegyük csak. A város két tollforgató embere, az ügyész és a jegyző távozófélben vannak; azokat nem sokára másokkal kell pótolni, olyanokkal természetesen, a kikről, kellő kvalifikációjok mellett feltehető, hogy a város ügyeit szintén teljes odaadással, lelkiismeretesen fogják szolgálni. Erre figyelemmel kell lennünk és minden melléktekintetet, mely mást czélozna, kerülni. Mert, amint az iskolának a tanitó a lelke, ugy a jó közigazgatásnak is a tisztviselői kar a lüktető ereje. A mint áll az, hogy az iskolára bizzuk és attól várjuk a jövő nemzedéknek az életre való előkészitését, ugy a tisztviselői kartól várjuk a közigazgatás minden ágában való becsületes sáfárkodását s a községi élet fejlesztésére irányuló őszinte törekvését. Már pedig ezt csak olyanoktól várhatjuk, a kik a közszolgálatból már ismeretesek és azon kellékekkel birnak, a melyek a választásoknál latba eshetnek és kell is, hogy figyelembe vétessenek. Éppen azért az intéző körök és nevezetesen a városi képviselőtestület érett megfontolással nyuljon a választáshoz és oly egyéneket karoljon fel, illetőleg helyezzen a városi megüresedett állásokba, a kikről föltehető, hogy a bizalomra érdemesek és kötelességöknek megtudnak és akarnak felelni. Természetesnek fogja azonban minden ember találni, hogy rendszeresitett állomásokkal járó és szabályrendeletileg megállapitott fizetéseket nemcsak, hogy leszállitani nem lehet, hanem ellenkezőleg, mikor az állami és községi tisztviselők fizetéseit éppen most javitják, nálunk is némileg rendezni kell. Nem akarjuk ezzel azt mondani, és éppen azért ne is ijedjenek meg adófizető polgáraink, hogy az egész tisztviselői kar fizetésének emelésére czélozunk. Semmi esetre. Az most nem volna megokolt. Hanem ha az egyik most betöltendő fontos jegyzői állomásra, melylyel bizony meglehetős silány jövedelem jár, derék és a városházára nagyon beillő kvalifikált egyént akarunk nyerni, akkor itt egy kis fizetésemelés nem fog ártani.

Bizunk azért a képviselő-testület okos, önzetlen eljárásába és erősen hisszük, hogy a város jól felfogott érdekeinek szemmel tartásával fog intézkedni. Ide emberek kellenek. Hadd haladjon a város szekere jól megesinált uton.

Fizetésrendezés.

A fizetésrendezés dolgában az ország tanitósága is megindította a mozgalmat. Legközelebb a „Szombathely-egyházm. r. kath. tanitó-egyesület“ elnöke, Barabás György sárvári igazgató-tanitó, a következő kérelmet intézte Ernuszt Kelemen orsz. képviselő urhoz:

Méltóságos orsz. Képviselő ur! A „Szombathely egyházmegyei r. k. tanitó-egyesület“ nevében mély alázattal bátorkodom Méltóságodhoz esedezni, hogy a néptanitói fizetések rendezéséről szóló törvényjavaslatnak az országgyülésen leendő tárgyalása alkalmával hazánk néptanitói érdekében hathatós szavát felemelni kegyeskedjék!

Tanitó-egyesületünknek 1887. aug. 31-én Szombathelyen tartott közgyülése megbizásából a tanitói nyugdijtörvény módositása és a fizetések rendezése s illetőleg a fizetési minimumnak felemelése végett a magas országgyüléshez ezelőtt öt évvel folyamodtunk. Varasdy Károly azonidőbeli orsz. képviselő ur volt szives kérvényünket a képviselőház ele terjeszteni, és azt 1888. évi jan. 28-án igen szép, magvas és meggyőző érvekkel támogató beszéd kiséretében elfogadás végett ajánlani.

Azóta a nyugdijtörvény módosittatott, mely ha nem felel is meg teljesen méltányos igényeinknek, de biztos zálogát nyujtja azon reményünknek, hogy rövid idő mulva kozokt. kormányunk maga fog annak tökéletesitésére törekedni.

Legközelebb kerül a magas országgyülés plenuma elé a tanitói fizetések rendezéséről szóló törvényjavaslat, melyet a képviselőház közoktatásügyi bizottsága már le is tárgyalt. Ezen tárgyalás eredménye mélyen elszomoritó, sőt reánk nézve megszégyenitő. Hazafini és tanitói kötelességünk ezen javaslattal szemben állást foglalni és Méltóságodat alázattal és egész bizalommal kérni, méltóztassék hathatós befolyásának teljes súlyával oda hatni, hogy ezen javaslat jelen alakjában törvényerőre ne váljék! Mert ilyen törvény népoktatásunk ügyét a legszomorubb alakban tüntetné fel a müvelt világ előtt, és arról tenne tanuságot, hogy magyar nemzetünkben a kulturális haladás iránti érzék teljesen hiányzik.

Méltóságos Uram! Méltóságod, Ki már oly régen küzd, harczol népünk, nemzetünk jóléteért; Ki a népnevelés-oktatás ügyét s a néptanitók sorsát mindig szivén viselte és azok érdekét előmozditani ügyekezett,

TARCZA.

Az Athenaeum Kézi Lexikona.

(A tudományok enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra, szakférfiak közreműködésével szerkeszti dr. Acsády Ignácz, a m. tud. akadémia lev. tagja. Első kötet, A—K. Ötvennégy képpel és műmelléklettel.)

A lexikonok fontosságát és gyakorlati hasznát ma már nem szükséges hosszasan bizonyitgatni. A külföldi ilynemü vállalatok óriási elterjedése eléggé mutatja, mily jelentőségre emelkedtek a tudás és müveltség e közhasznu segédkönyvei. Minden irni és olvasni tudó embernek hő alkalma nyilik, hogy szükséges voltukat tapasztalja. Hány kifejezéssel, fogalommal, névvel találkozik lépten-nyomon, hány uj vivmányt, felfedezést, találmányt hall emlegetni mindennap, melyekre nézve önmaga előtt szégyenkezve kell megvallania, hogy nincs velük tisztában s szükségét érzi, hogy felvilágositást nyerjen róluk. De hova forduljon felvilágositásért a nélkül, hogy attól kellene tartania, hogy mások előtt a tudatlanság gyanujába jön? A felelet egyszerü: valamely lexikonhoz. Csakhogy a magyar embernek eddig nem volt könnyü, igényeinek megfelelő lexikont találnia. A régibb magyar ismerettárak elavultak, az idegen nyelvü lexikonok pedig épen a minket legközelebbről érdeklő tudnivalókra nincsenek figyelemmel s vagy egyáltalán nem találjuk meg bennük a kivánt utbaigazitást, vagy csak elégtelen s megbizhatlan, sőt sokszor rosszakaratu információt nyerünk. Az utóbbi tekintetben legyen elég csak a nálunk is nagyon elterjed Meyer-féle Konversations-Lexikonra hivatkozni, melynek magyarellenes tendentiáit nemrég leplezte le sajtónk.

Ily viszonyok közt valósággal hazafias tett volt az Athenaeum társulatnak azon vállalkozása, hogy e téren az általánosan érzett szükséget egy kisebb terjedelmü s ezért olcsóbb, de ennek daczára helyes arányok szerint, teljesen magyar szellemben szerkesztett és diszesen kiállitott Kézi Lexikon által elégitse ki. Három negyed éve, hogy a vállalat dr. Acsády Ignácznak, a m. tud. Akadémia lev. tagjának s ismert nevü jeles történésznek szerkesztésében, szakférfiak közreműködése mellett megindult s az egész sajtó által egyhangu örömmel üdvözölt műből az I. kötet, mely az A—K közti anyagot tartalmazza, immár befejezve fekszik előttünk. Elmondhatjuk, hogy ez az imposans kötet nemcsak igazolta, hanem messze felülmulta mindazt a várakozást, melyet a közönség és a sajtó hozzáfüzött.

A mü szerkesztője előtt két elv lebegett. Az egyik az, hogy a könyvnek mint a „tudományok enciklopédiájának“ minden ismeretkörből fel kell ölelnie a szükséges anyagot. A másik pedig, hogy „különös tekintettel Magyarországra“ készül, tehát az általános tudás anyagát össze kell egyeztetnie a speciális magyar szempontokkal. Csak egy pillantást kell vetnünk a mü belsejébe s meggyőződünk, hogy e kettős feladatot dr. Acsády Ignácz kitünő tapintattal és ritka szerencsével oldotta meg.

„Az Athenaeum Kézi Lexikona“ tényleg felöleli az emberi ismeret és tudomány egész mezejét, a közhasznu ismereteket épügy mint a szaktudományok anyagát, vagyis mindazt tartalmazza, amit a külföldi 10—16 köteles nagy ismerettárak. Ez természetesen csak úgy volt elérhető, hogy a szigorú kritikával megválogatott és ügyesen csoportositott anyag feldolgozásban a lehető rövidség és tömörség tartatott szem előtt, mi azonban sehol sem történt a világosság és teljesség rovására. Legyen elég példa gyanánt az elektromosságról szóló czikkekre hivatkozni, melyek sokkal szükebb helyen kimeritőbben, világosabban és gyorsabban tájékoztatják az olvasót a villamosságra vonatkozó összes tudnivalókról, mint bármely külföldi nagy lexikon. Ugyanily bárki által érthető s egyuttal a szakembert is kielégitő czikkekben tárgyalja a könyv az összes természeti, müszaki, orvosi, nemzetgazdasági és társadalmi tudományok egész körét, mindenütt tekintettel a legujabb vivmányok és ezek gyakorlati hasznára, valamint az illető dologra magyar irodalmára. Czélszerüen van keresztülvive a gyakorlati szempont a jogi, államtudományi, közgazdasági, adó- és pénzügyi fogalmak és kérdések tárgyalásában is, elkerülve azokat a hosszu lére eresztett elméleti fejtegetéseket, melyek a német lexikonok használatát oly nehézkessé és fárasztóvá teszik. „Az Athenaeum Kézi Lexikona“-ban minden csupa életrevalóság és fürgeség, s már e tulajdonságainál fogva könnyü lesz vaskalapos vetélytársait legyürnie.

Az egyetemes ismeretek anyagának lelkiismeretes felkarolása mellett nem kisebb érdeme a vállalatnak, hogy teljesen a magyar közönség igényeihez alkalmazkodik s minden izében nemzeti szellem hatja át. A „magyar globus“ egész világát visszatükrözi e könyv, mely a magyar anyagnak oly rengeteg tömeget nyujtja, minőt a régebben megjelent sokkal terjedelmesebb magyar ismerettárakban is hiába keresünk.

Nem csupán arról van szó, hogy a speciális magyar tudnivalóknak a történelmi, földrajzi népismei, irodalmi, államtudományi s egyébb szakok köréből dominálo szerep jutott. Ez már magában oly érdem, mely teljes elismerésre tarthat számot. De még inkább bámulatra méltó az a leleményesség, melylyel dr. Acsády Ignácz annyi uj eszközt és módot tudott találni, hogy a mü magyar jelleget emelje. Csak azon főbb ujitások kivánjuk kiemelni, melyeket „Az Athenaeum Kézi Lexikona“ vezetett be először a lexikon irodalomba. Igy

— nagyon jól fog arra emlékezni, hogy a 300 frtos minimum már 1868-ban is kevésnek találtatott. Pedig az azóta lefolt 25 év alatt megélhetési viszonyaink 40—50%-kal lettek kedvezőtlenebbekké. Holott az iskola és a tanító iránt támasztott igények napról-napra fokozódtak olyannyira, hogy az akkori két évi tanítóképzés ma négy-évfolyamúvá emelkedett! És most, midőn a tisztviselők fizetésének rendezéséről van szó és a törvényhozás a tanítónál jóval csekélyebb kvalifikációval biró irnok munkáját 600 frttal kívánja jutalmazni, a velünk egyenlő értékü kvalifikációval biró más tisztviselőket azon kedvezményben részesíti, hogy 600 frttól kezdve 1000, 1200, sőt 1400 frtig is emelkedhetnek; ugyanakkor a törvényhozás nem kívánhatja a tanítót oly díjazásban részesíteni, melylyel még az utolsó rangfokozatba sem volna osztható, a mennyiben fizetése azon alul volna.

Méltóságos Úr! Azon meggyőződésben van a hazai tanítóság, hogy a társadalomtól nemcsak hivatásunk fontosságának elismerését kérhetjük, hanem elvárhatjuk, hogy munkánkért tisztességes megélhetést biztositson s azt ne 82½ krnyi napibérre becsüljé.

Szerintünk a fizetés-rendezés kérdésének megoldása nem abban áll, hogy a kötelességöket nem teljesitő iskola-fentartók segélyeztessenek; hanem igenis abban áll, hogy a tisztességes megélhetést biztositó minimum megállapittassék és az ily törvény minden iskolánál — annak jellegére való tekintet nélkül — szigoruan végrehajtassék.

A mit ezelőtt öt évvel kértünk, azt kérjük most is, és pedig:

1) a rendes tanító fizetésének minimuma falun 600 frt, városon 800 frt legyen. Fizetik az iskola-fentartók A felekezetek — reméljük — szivesen fogadjak e javitást, valamint 1868-ban az első megállapodást.

2) Ötödéves pótlékul e fizetések 5%-át kapják a tanitók. A 600 és 800 frt fizetéssel jól egyformára tesszük a tanitói állások jövedelmét, az ötödéves pótlékkal pedig teljesen helyhez kötjük a tanitót.

Méltóságos Uram! Méltóságod nagyon jól tudja, hogy mily sajnálatraméltó helyzetben tengődik sok magyar néptanító. Nem egy-két, hanem száz meg ezer községben a nyomorral küzdő, a nélkülözésekkel vivódó szegény tanító a szolgalelkűek szolgája, sokszor a koldusok koldusa. De minek ecseteljük tovább ezen szégyenletes állapotot?! Boldog Petőfink hazánkat a föld bokrétájának nevezé; nemzetünkről is úgy emlékezzék meg, mint a melynek nincs a világon párja! S ime, a kik nagy részben hivatvák arra, hogy e bokréta-országnak és e páratlan nemzetnek a jólét, a müveltség, a boldogság fokára való emelése nagy munkájában első sorban közreműködjenek: ők maguk kénytelenek családjaikkal együtt a megélhetés gondjaival folyton küzdeni, adósságokba jutni s az ezekkel szükségképpen összekötött önerzetölő megaláztatásokban részesülni! . . .

Teljes bizalommal kérjük tehát stb.

Bortermelésünk és a szőlők jövője.

Általános áttekintésül szőlőink jelen helyzetéről s a borárak alakulásáról a „Gyakorlati Mezőgazda“ a következőket közli.

A kataszteri adatok hazánk szőlőterületét még 622.254 kat. holdra tették, Horvát- és Szlavonországét 117.226 kat. holdra és igy a magyar birodalom szőlőterülete 139.480 kat. hold volt, vagyis az összes termőterületnek 1.39 százaléka. Mennyire apadt le a szőlőterület a phylloxoravész fellépte óta, mely mintegy kette metszette a legszebb szőlők életerejét s a gazdag talaju vidékekről a homoki talajra szoritotta a szőlőtenyésztést, azt bajos volna rendszeres statisztikai felvételek nélkül konstatálni. Tény azonban az, hogy a szőlők csökkenése rohamos volt, az uj telepitések daczára is; vannak a kik tudni akarják, hogy Magyarország szőlőterülete ez idő szerint nem haladja meg a 400.000 kat. holdat. Nagy hanyatlás ez, rövid pár év alatt, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy mig néhány év előtt is kitünő zamatos és jó borokat nyertek a termelők, ma a többnyire extensive mivelt homoki szőlőkről, savanykás s ritkán kifogástalan minőségü bort kapnak. A baj semmi esetre sem az, hogy homoki szőlőkre került a szőlőkultura, hanem az, hogy nincsenek még kellő mennyiségben a homoki szőlőkön nemes szőlőfaj telepitések. Ha egyszer a homoki szőlőkön is kivétel nélkül rendszeres fajtenyésztést üznek s válogatott szőlővesszőket használnak a szőlők telepitésénél, s termelendő bor sem fog annyira kifogás alá esni, mint jelenleg.

Igaz, hogy a homoki szőlők, bármennyire is igyekeznek a termelők a szőlőfajokat megválasztani, oly minőségü édes asszubborokat soha sem fognak adni, mint a hegyi, sajnos, most már phylloxera-lepett vidékek. De elvégre most ne is az vezéreljen bennünket, hogy asszu-borokat produkáljunk, hanem jó minőségü asztali es csemege borokat állitsunk elő, melyeknek nagy hiányát érezzük.

Tartozunk azzal, hogy az országot, a mennyire csak tehetségünkben áll ond, megvédelmezzük a hamisitványok elárasitásától és végre szabadaljunk az emelkedő borimporttól.

Már most is az olasz borok behozatala nagy mérveket ölt, pedig még csak néhány hónapja, hogy az olasz borok forgalmát hazánkban is megengedték.

Az olcsó olasz borok konkurrenciát okoznak bortermelőinknek s a konkurrenczia hatása alatt mind bajosabb lesz a szőlő tenyésztését előmozditani. El lehetünk ugyanis arra készülve, különösen 2—3 egymásután következő rossz szüret után, hogy ugyanoly mennyiségben szállitanak hozzánk borokat, mint a mennyi bort az utóbbi évek folyamán kivittünk.

Közel 1·5 millió hektoliter borfeleslegünk volt évenkint és ime néhány év óta a külföldi borok behozatala rohamosan emelkedik. Már a mult évben mintegy 400.000 métermázsai bort szállitottak az országba s ez idén e borbehozatal eddig is megközeliti az 1 millió métermázsát.

Csakis Trieszt és Fiumén át aug. hó végétől olasz eredetü borokból több mint 300.000 hektoliter érkezett már Magyarországba s bizonyára év végéig még nagy importunk lesz, mivel Olaszországban az idén ismét nagyon jó szüret volt s az uj borok kiszoritják az ó-borokat, melyek az egész országban nagy készletben állanak rendelkezésre.

Egyik olasz borkereskedő czég nemrég oda nyilatkozott, hogy a mostani olasz borárakból a haszon koczkáztatása nélkül is még 15—20 perczentet lehet engedni; ehhez hasonló véleményen vannak az olasz szaklapok is, a melyek a hazánkba irányuló borexportot olyan enthuziazmussal fogadták. Ma az olasz borok legolcsóbbja, helyben a piaczon és nagybani eladásnál 12—15 liránkél s ha még 20 perczent engedményt tesznek is a borkereskedők, az átlagos árak 10—12 lira köré csoportosulnak. Ehhez hasonló ára volt valamikor a magyar könnyebb minőségü botoknak s most a magyar könnyebb minőségü kisorolt borok ára a szüret óta észlelt hanyatlás daczára alig esik a 15—16 frton alul. Igen természetes, hogy az olasz 5—6 frtos bor könnyen elbirja a 3.30 frt vámot, az 1.50—2 frtnyi szállitási és kezelési dijat és a 3.50—5 frtos fogyasztási összeget is és még mindég olcsóbb, mint az a bor, mely a hazai termésből származott.

Panaszkodnak már is a hazai termelők, hogy az olasz borok beözönlése által ugy az uj, mint a még készletben levő ó-borok ára is csökken s azokon a vidékeken, a hol még a mult évben is 20—24 frton kelt az uj bor czefrestül együtt, az idén már a jobb minőség daczára is — a gyenge kereslet következtében — a borárak nem remélt mérvben hanyatlottak. Igy például az erdélyi részeken, a hol rendszerint igen jó minőségü asztali borok teremnek, a mustborok 12—16 frt között ingadoztak. Az ó-borok pedig 20—26 frt között. A tokaj-hegyaljai és az aradvidéki borárak is alacsonyabbak mint voltak, ugyanezt irják csaknem az ország minden részéből.

Hogy mennyire káros jelenség ez, olyan gyenge bortermés után, mint az idei is, azt nem igen kell bővebben indokolni.

A mult jó termésü években csupán Magyarországon 6.5—8 millió hektoliter bor termett, legalább ennyit mutatott ki a hivatalos szatisztika s ha kissé gyenge termésünk volt, még akkor is az eredmény 3.5—5 millió hektoliter között mozgott.

Az 1891. és 1892-es évek termései már nagyon alászállottak s szavahitő egyének véleménye szerint — a hivatalos eredmények még ismeretlenek — a mult évi termés alig ütötte meg az 1.5 millió hektolitert, ez idei pedig az 1 milliót. Mig azonban a mult évben a minőség is gyenge volt, az idén a bor minőségét kevés helyen kifogásoltak.

Az 1890-ik évben föllépet s rohamosan terjedt peronospora a szőlőkre nagy veszedelem volt; az 1891-iki évben már az ország nagy részében dühöngött a penészgomba s kiterjedőleg a folyó évre a szőlővesszők romlását idézte elő. Hozzájárult természetesen a szőlővesszők romlásához a mult évi (korai szeptemberi) fagy is, mikor még a szőlők ritka helyen voltak befödve. Az idén tavaszkor alig ujulhattak ki a szőlők, sok venyige és tőke meg is fagyott és általában későn hajtottak ki a tőkék. A peronospora pedig ismét jeleutékeny területen mutatkozott, ugy hogy ez okból a fagy következtében a nem permetezett szőlők nagyon kevés termést adtak. Egyet azonban végre sikerült a köznépnél elérni, azt, t. i., hogy meggyőződtek az idén arról, hogy permetezetlen szőlőknek nincsen jövőjük.

A gazdák tulnyomó többsége belátta végre, hogy a peronosporát tönkre lehet tenni; ebből folyólag bizonyára minden józan gondolkozásu ember védekezni is fog ellene s jövőre már szükséget, hogy elegendő védekező anyag legyen készletben, mert ez iránt a kereslet élénk lesz s hova-tovább elérhetjük azt, hogy szőlőink legalább a peronosporának nem fognak áldozatul esni.

HIREK.

— **Hymen.** *Zólyomi* Árpád közös hadseregbeli főhadnagy, a helyboli katonai-alreáliskola egyik tanára f. hó 24-én Pozsonyban oltárhoz vezeti dukafalvi *Duka* Kálmán nyug. cs. és kir. ezredes bájos leányát, *Irmát*.

— **Derek tisztviselők.** Szép munkát végzett ja mult évben Vasvármegye tisztikara. Csaknem 80 ezer ügydarabot intézett el, a mi, tekintve a nagy számot, nagy munkásságra vall. A közigazgatási bizottság legutóbb tartott ülésén azért nagyon megdicsérte a tisztviselőket.

— **Fölhivás a jó emberekhez.** Hó takarja a földet, hólepel von be mindent. Nem keresheti élelmét a madár, a kedves dalos, gyümölcsfáink hűséges védelmezője. Fagy és éhség pusztitja seregét. Könyörüljenek rajta a jóságos szivek! Nyujtsanak neki védelmet; adjanak legalább az ételhulladékokból alamizsnát! A hatóság ugy látszik egyebekkel van elfoglalva, s nem fordithatja figyelmét a madár-etetésre, erre a prózai dologra; tegyenek tehát valamit a jószivü emberek. Készitsenek etető helyeket! Elég egy egyszerü deszkát a hóra kitenni, vagy a havat egy kis térségről kilapátolni s oda egy kis szemet, vagy vagdalt husmaradékot hinteni. Kisérjék továbbá figyelemmel a lelketlen, tudatlan suhanczokat, a kik e zimankós időben a megszorult és éhségtől bágyadt madárkákat czéltalanul üldözik, sőt el is fogják és megölik, hogy följelenthessék az illetőket a városkapitányi hivatalnál, hol az ilyen tolvajokkal érdemük szerint fognak elbánni.

— **Meghivó.** A kőszegi *kereskedelmi kör* 1893. évi február hó 4-én a könyvtár gyarapitására a bálház nagy termében zártkörü tánczkoszorucskát rendez, mely kedélyesnek igérkezik. Beléptidij: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. Jegyek előre válthatók: Pilnay Vincze és Róth Sándor uraknál és este a pénztárnál. A zenét Balázs Lajos kedvelt nemzeti zenekara fogja szolgáltatni. Kezdete esti 8 órakor.

— **Hóvihar.** Ujra felkeresett bennünket egy több napig tartó hóvihar, sok gondot okozva a városnak és egyeseknek a hógarmadák eltakaritása miatt. A város utczáit nagy nehezen kitisztogatták ugy a hogy, és az utakat is kilapátoltak csütörtökre. Ekkor már meginditható volt a kőszegi vonat is, mely délben hozta meg egy részét a három napról elmaradt postának.

---

az egyes tudományszakok történetének ismertetésénél első sorban azok magyarországi története részesült figyelemben, még pedig oly behatóan, ahogyan szakművekben sem igen találjuk. Külön czikkek ismertetik továbbá tudományos és közművelődési intézeteinket, társulatainkat és egyleteinket (pl. akadémia, anthropologiai muzeum, ásványtani intézet, Bethlen-főtanoda földrajzi társ., Kisfaludy-társ. stb.

Az idegen tudósoknál és iróknál fel vannak sorolva müveik magyar forditásai, a reájuk vonatkozó irodalommal együtt. Egyes külföldi városoknál a lexikon ottani magyar eredetü vagy tárgyu emlékeket ismerteti, igy külön czikk szól az aacheni magyar régiségekről, a bautzeni Mátyás-szoborról, a boroszlói magyar emlékekről stb. A magyarországi helységek német neveik szerint is előfordulnak, ami jelentékenyen emeli a mü földrajzi részének gyakorlati hasznavehetőségét.

Szerencsés ujitásnak tartjuk azt az eljárást, melyet a lexikon nemzeti irodelmunk behatóbb ismertetése czéljából követ. Nemcsak az egyes irók életrajzi adatait es müveik névsorát közli, hanem felsorolja irodalmunk összes kiválóbb alkotásait, egy vagy más tekintetben figyelemre méltó termékeit külön a müvek czime alatt is és a czim mellett adja a műre vonatkozó közérdekü adatokat. Ezáltal a Kézi Lexikon régibb és ujabb irodalmunknak valóságos lelttárává válik s bárki könnyüséggel megtudhatja valamely jelesebb szinmü, eposz, regény stb. szerzőjet, ha a mü czimére emlékszik. Ily módon ismertetve vannak összes régibb nyelvemlékeink és codexeink épugy, mint a legujabb irodalom termékei.

Sőt a szerkesztő még tovább ment: a latin franczia s egyéb idegen nyelvü idézetek mellett fölvette a magyar költők, irók, szónokok müveiből közkeletüvé vált idézeteket, aranymondásokat, szárnyas-igéket is, miáltal a Kézi Lexikon egyuttal idézettárrá vált, s mint ilyen irodalmunkban uttörő; az első magyar „Büchmann“.

Megtaláljuk továbbá a könyvben a jellemzőbb magyar közmondásokat, a népbölcseség e klaszikus kifejezőit, ügyes csoportositásban, pl. anya, arany, bor, eb stb. alatt. S ha kiváló gondot fordit a szerkesztő az idegen szavak értelmezésére, nem feledkezik meg a régibb magyar nyelv, valamint a nyelvjárások kifejezéseinek magyarázatáról s az egyes nyelvjárások ismertetéséről sem.

Még csak az életrajzi anyag meglepő gazdagságát és sokoldalusságát kivánjuk felemliteni. A modern politikai es társadalmi körök alakjai, tudományos, irodalmi és müvészeti élet szereplői, a főbb birói és közigazgatási tisztikar tagjai, a katonai méltóságok, a fővárosi és vidéki journalistika emlegetettebb képviselői, a tanügy kiválóbb munkásai mind helyet találtak az „Athenaeum Kézi Lexiná“-ban, mely e tekintetben is hü képét adja koruuk társadalmának.

A magyaros irány, mely a könyv minden során elömlik, kifejezésre jut a hozzácsatolt táblázatokban és a rendkivüli fénynyel és izléssel kiállitott mümellékletekben is, melyek szám és minőség tekintetében egyaránt felülmulnak bármely külföldi vállalatot. Elég csak a hazai tárgyu műlapok közül a magyar zászlót, czimereket és rendjeleket, a magyar katonaság történeti fejlődését, a Halotti Beszéd másolatát, egy Corvin-codex czimlapját, a magyar diszitményeket stb. ábrázoló, nagyobbrészt szines képeket felemliteni, hogy fogalmat nyujtsunk azon áldozatkészségekről, melyet a kiadó társulat e vállalatnak minél fényesebb kiállitása körül tanusitott.

Azt hiszszük, e vázlatos ismertetésből is eléggé kitünik, hogy „Az Athenaeum Kézi Lexikona“ a magyar lexikon irodalom terén páratlan jelenség, mely gondos szerkesztése, magyaros szelleme, diszes kiállitása és olcsó ára által a külföldi hasonnemü vállatok nagy versenyében győztesen fogja megállani helyét s gyorsan utat fog találni minden magyar család könyvtárába, annyival is inkább, mivel megszerzése még azoknak is ajánlatos, kik már valamely nagyobb külföldi vagy régibb magyar lexikon birtokában vannak.

— **Mese a kőszegi ujságokról.** A *Dunántul* mult vasárnapi számában „a kedélyes kőszegi ujságok“ czim alatt egy mesét mond el, melyet mint kuriozumot e helyen reprodukálunk és egyuttal a valóságnak megfelelő világitásba helyezünk. A mosolyt gerjesztő czikkelyecske ekként hangzik: „Kőszegnek tudvalevőleg van egy magyar és egy német lapja, melyek pár hét óta igazolni akarják az áligazságot, hogy egy városban nem létezhetik több lap anélkül, hogy egymással ne veszekedjék. A *Kőszeg és Vidéke* egymásra szórja a czikkecskéket a *Günser Anzeiger hazudozásairól* — utóbbi magyar kollegáját revolver lapnak mondja. Hát hiszen abban még nem volna valami különös, — de meg van a kőszegi hirlapháborunak a maga kedélyes és derült oldala is. Ugyanis közelebbről betekintve a két lapba, láttuk, hogy a magyar lap ugyannak a Feigl Gyulának a tulajdona, ki a „G. Anz.“-t szerkeszti és kiadja; mindkét lap ennek nyomdájában nyomatik, vagyis a „K. és V.“ szerkesztősége a saját kiadóját szidja ennek betüivel, Feigl Gyula pedig a saját szerkesztőjére szórja a szép titulusokat. Valóban, a kedélyesség netovábbja!“ — No hiszen kedélyesnek tetszhetik e mese soknak, különösen annak, a ki nem tudja, mint a *Dunántul* daczára a közelebbről való betekintésnek nem tudja, hogy Kőszegen van ugyan egy magyar lap, de amellett mindjárt két német; aki ellenben ismeri a viszonyokat, az a mesélő *Dunántul*-t neveti. Van t. i. — a *Dunántul*-nak szólunk — Kőszegen *Günser Anzeiger* és *Günser Zeitung*. Az előbbeninek felelős „kiadója“ Feigl Frigyes, az utóbbié Feigl Gyula. A magyar lap Feigl Gyulának a tulajdona, a kié egyszermind a *Günser Zeitung*, nem pedig az *Anzeiger*, a melylyel mi polemiát folytattunk. Nem szidhattuk ennélfogva a saját kiadónkat, sem ez nem szórhatta a szép titulusokat a maga szerkesztőjére. Ha ez állana, annyit merünk konstatálni, akkor veszekedés dolgában felülmulnók szomszédékat, a miből ugyan nem kérünk.

— **Egy képviselő megyénk bajairól.** *Ernuszt* Kelemen, a szombathelyi kerület országgyülési képviselője a minap a képviselőházban beszédet mondott, melyben, hol elkeseredéssel, hol orvoslást kérő jóakarattal felhivja a belügyminiszter figyelmét azokra a rendezetlen viszonyokra, a melyek Vasvármegyében az ország nyugati határán léteznek. A szomszéd stájerek ugyanis milliókba kerülő épitkezésekkel megvédik magukat a Mura ellen s ezáltal lezúditják a vizet Vas- és Zalavármegyékre, a hol az roppant pusztitásokat tesz, és a mivel nálunk nem törődnek. Ép oly rendezetlen — mondja a képviselő — a szárazföldi határ, a mire nézve több példát hoz fel, kérvén a minisztert, hogy ezeken a bajokon segitsen. *Hieronymi* Károly belügyminiszter erre kijelenté, hogy a mi a Muraszabályozás kérdését illeti, az nem tartozik az ő resszortjához, hanem annyit tud, hogy a szabályozás a szomszéddal való közös körösztülvitele és speciális érdekeinknek szemmel tartása kivánatos és a magyar kormány kötelessége. A különböző birtoklási viszonyokat illetőleg nincsen tájékozva, de a képviselő felszólalása folytán a megyei hatóságot fel fogja szólitani, hogy az az erre vonatkozó adatokat terjeszsze fel hozzá.

— **Névelferdités.** Sok embernek ferditették el már az ujságok a nevét, de annyira, mint a hogy azt tették a megyei lapok a közelmult időben idejött uj benczés tanár nevével, nem hamarjában cselekedték. Mi megirtuk, hogy a pannonhalmi főapát idehelyezte Kuczmann Fülöp Lajost. Persze nem hallgathatta ezt el a legtöbb megyei lap sem. A *Vasmegyei Lapok* regisztrálva a hirt *Kunczmann*-nak irta a nevet, a *Volksfreund* detto. A *Muraszombat es Vidéke* a cz-t már cs-nek irta, ugy, hogy *Kuncsmann* lett a tisztelt tanár ur. Miután pedig ez a háromféle névirás nem stimmült, a *Vasvármegye* betetőzte a névirást azzal, hogy mind a három formát mellőzte és csupán *Fülöp Lajos*-t helyezett ide Kőszegre. Ha még *Kunst*-ot irtak volna, hát abban még talált volna a magyar ember egy kis művészetet; de igy, a mint a dolog megesett, az bizony csak lapsusnak illik be.

— **Egyesületi élet.** A kőszegi általános temetkezési egylet f. 1893. évi január 22-én délután 3 órakor a városház tanácstermében tartandja közgyülését, melyre a t. tagok ezennel meghivatnak. Kőszeg, 1893. január 16-án.

Meszlényi Károly
e. jegyző.

— **Öngyilkos hajadon.** Arthoffer Erzsebet, egy 44 éves hajadon e hó 17-én hazulról eltávozott és éjjelre sem tért vissza. Az emiatt aggódó édes anyja 18-án reggel jelentést tett a rendőrségnél és többet magával leánya keresésére indult. E közben a ház kertjében a hó alatt megtalálták átmetszett karokkal. A vérvesztés következtében elalélt és megfagyott.

— **Egyesületi élet.** A helybeli kisdedóvó-egyesület ma délelőtt 10 órakor a városház tanácstermében évi közgyülését tartja. Több egyesületeink is mind mostanában számolnak be tagjaiknak évi működésükről, melyekről annak idején értesitésekkel fogunk szolgálni.

— **Segélyre szoruló gyermekek.** Szerkesztőségünket arról értesitik, hogy a csorda-utczában (Füsi-féle ház) egy piszkos, hideg oduban elhagyatott szegény gyermekek éhséggel küzdenek. Hab tudomásunk van arról, hogy jótékony szivek segélyére siettek a szerencsétleneknek, mégis felhivjuk e szomorú körülményre az emberbarátok figyelmét és mindenekfölött a hatóságét, melynek kötelessége itt közbelépni

— **A tegnapi bál.** Karneval herczeg tegna roppant pompát és gazdagságot fejtett ki a turista-bálon. Daczára a kisebb számu közönségnek, nem volt hamarjában arra eset, hogy nálunk a farsang olyasmit nyujtson, a miben ez alkalommal részesült egy bálközönség. Nagy eleganciával diszitett teremben szép jelmezes hölgyek; különböző ritka látványosságok és apróbb kedvtelések gyönyörködtették a legközönbösebb nézőt is. A táncozsokat irigy szemmel nézték a tartalékosok, kiket a hideg egyre-másra mozgositott, csakhogy a tűzbe menni mégse kivánkoztak. Ahelyett szidták magukban a hideget, no meg a fütőket, és csak akkor melegedtek bele egy kicsit, mikor a kis postás bérmentetlen leveleket kézbesitett. Az anonymus-ok ezekben ugyancsak rá olvasták a szentencziát egyik-másik bálhősre és a szép elárusitó hölgyek nem kevesebb vehemenciával ajánlották megvételre gyönyörü disztárgyaikat. E kedves meglepetések és a jó ételek és italok pótolták a didergésből keletkezett kellemetlenebb érzést s csak ezeknek tudható be, hogy a tegnapi bálról csak jót lehet mondani, dicseretére a rendezőknek és különösen Kőszegi Józsefnek, a kik a siker érdekében latba vetették ügyességgel párosult munkásságukat. A bálon résztvett hölgyek közől a következő neveket sikerült följegyeznünk:

Asszonyok: Andráskayné, Binderné, Chernel Istvánné, Czikéné, özv. Csacsinovitsné, Freiberger Sándorné, Gerhauserné, Kőszeginé, Markovitsné, Mazuthné, özv. Nykodemné, Pfeffelné, Piersné, Puschné, dr. Réthiné, Rosnerné, özv. Schäfferné, Seperné (Nagy-Pöse), dr. Strasiribkáné, Szovjákné és többen.

Leányok: Andráskay Mariska és Sarolta (pórleányok), Binder Paula (posztillion), Bredl Fánni (tiroli nő), Csácsinovits Stefi (skótnő), Deutsch Adel (czigány leány), Freiberger Anna (nemes hölgy), Freyler Emmi (stájer leány), Gruber Emilia, Herzfeld Miczi (spanyol nő), Markovits Terka (spanyol leány), Pohl Elza (paraszt nő), Purth Kornélia, Schäffer Anna (svájczi nő), Seper nővérek (Nagy-Pöséből), Slavik Paula (lepke), Stessel Julcsa (vörös sipka), Szabadhegyi Ilona, Szovjak nővérek, Wagner Mari (Kőhalom, paraszt leány) stb.

— **„Millenium“** A tegnapi turistabál alkalmával megjelent és elárusitott alkalmi emléklap, mely nagyobbrészt jelesebb embereink ez alkalomra irt emléksoraiból van összeállitva, most Kőszegi József könyvkereskedésében 20 kron mindenki által megszerezhető.

— **Adomány.** Szájbely Gyula országgy. képviselőnk a turista egyletnek, a tegnapi bál alkalmából, az ismert czélra 20 frtnyi adományt küldött.

— **Büzős étel.** Drake krumpli-küldeményével tudvalevőleg az angolok ugy jártak, hogy az uj terménynek virágait izlelték meg és azt igen rosszizünek találták. Azt mondták, hogy a krumpli Amerikában jó étel lehet, de Európában nem érik meg. Körülbelől igy jártak a napokban Bleigrabenben, hol korcsmárosék öltek és a cselédleány állitólag turpisságból tisztitatlan belből készült hurkát állitott oda a disznótorra megjelent legényeknek. Ezek nem tudták megenni a tölteléket, a mely egyebütt más bőrbe kerül, de Bleigrabenben ugylátszik nem konveniál.

— **Meghivó.** A körmendi jótékony nőegylet saját pénztára javára az ottani „Korona“ vendéglő nagytermében folyó évi február hó 4-én zártkörü tánczkoszorut rendez. Belépti-dij: személyjegy 1 frt., családjegy 2 frt. Kezdete esti 8 órakor. Felülfizetések a nemes czél iránt való tekintetből köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyug-táztatnak.

— **Halálozás.** E hó 20-án elhunyt Mayer Gusztáv, Mayer Gyula helybeli szijgyáros testvéröcscse élete 38. évében. Temetése ma, 22-én, d. u. 4 órakor lesz.

— **Irodalmi pályázat.** Alulirott egy hazafias és vallásos szellemben szerkesztendő s a legközelebb megindítandó gyermeklapnál első sorban a tanitás- és nevelésügy tollforgató munkásaiból óhajtván egy irói gárdát szervezni, úgy az emlitett vállalat érdekében mint abból a czélból, hogy a magyar tanitó-testület hivatott munkásai számára a gyermek-irodalomban is megfelelő működési tért nyisson, pályázatot hirdet: 1.) erkölcsös, vagy hazafias irányú gyermekelbeszélésekre. A munkák terjedelme az iró tetszésére van bizva. Az ezen műfajra beérkező, viszonylagosan legjobb, de irodalmi szinvonalon álló, első pályamű jutalma: 3 drb. 20 koronás, a másodiké 4 drb. 10 koronás arany; 2.) humoros tárgyu a gyermek kedélyére ható verses elbeszélésekre. A viszonylagosan legjobbnak itélt első ilyen pályamű dija: 5 drb. 10 koronás, — a másodiké pedig 3 drb. 10 koronás arany; 3.) kisebb terjedelmü, tetszés szerint választható tárgyu gyermek-versikére. Dija: 3 drb. 10 koronás arany. A pályamunkák idegen kézzel irva, a szerző nevét rejtő jeligés levéllel ellátva, 1893. évi márczius hó 1-ső napjáig, alulirott czimére (Budapest VII., Murányi-utcza községi iskola), küldendők be. A beérkezett müveket a vállalat élén álló szakférfiak legkésőbb 1893. évi márczius hó 15-ig fogják megbirálni, a mikor az erdekeltek a pályázat eredményéről haladéktalanul, sajtó utján fognak értesittetni. — A nyertes müvek szerzők tulajdonai maradnak u. van, de azok első izben való közzétételenek joga a kiirattal illett. Megjegyeztetik, hogy a pályadijat nem nyert, de közlésre alkalmas müvek szerzői közzététel esetén szintén megfelelő irói tiszteletdijban fognak részesittetni. A pályázatból nem tanitással foglalkozók sincsenek kizárva. Budapesten, 1892. évi deczember hóban. *Juhay Antal*

Csarnok.

Esküjéhez hűen.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

— Nekem ugy tetszik, e név ön előtt nem ismeretlen, — szólt a gróf. — Ön Kopp a börtönőr?

— Szolgálatára gróf ur, — volt Kopp felelete.

— Az ön őrizete alatt vannak a vizsgálati foglyok?

— A mint mondá, gróf ur!

— Azok között van egy Teschenthal gróf.

— Igaz! most emlékszem őreá. Szép, nemes fiatal ember. 14 nap előtt zárták börtönbe. Nagyon sajnálom a fiatal embert.

— Én is, ő az öcsém!

— Jaj! mily borzasztó ez az egész családra nézve. De reménylem, hogy ártatlan.

— Nehezen fogja bebizonyithatni ártatlanságát. Öcsém emberöléssel van vádolva.

— Istenem, mily szerencsétlen!

— Igen, ez fatális dolog. De István azért nem rossz ember, nem iszik, nem veszekszik, nem játszik. Azon az estén, melyen a szerencsétlenség történt, az egész társaság egy kissé jókedvüen tért haza. Az utczán az éjjeli őr a fiatalságot csendre inté. A rendőrök és a deákok közt czivakodás támadt, miközben öcsém az egyik rendőrt botjával oly szerencsétlenül találta halántékon, hogy az szörnyet halt.

— Szomorú, nagyon szomorú

— Igen, kétszeresen szomorú egy olyan családra nézve, mint a mienk. Öcsémre legalább is néhány évi fogság vár. Ilyen szégyent a mi nemzetségünkön az öreg anya nem tudná átélni. Ez halálát okozná. Nem szabad megtörténni, ha még annyiba is kerül. És az ön kezében van, a szégyent, mely miránk vár, házunktól eltávolitani.

— Miképen? — kérdezé a felügyelő kiváncsian.

— Őszintén akarok önnel beszélni; ön becsületes ember, és igy hallgatására számitok.

— Hallgatok mint a sir, — szólt Kopp.

— Talán különösnek tetszik önnek, amit mondani akarok. Hanem mégis teszem, mert biztositom, hogy csak a testvérem iránti szeretet . . .

— Jó, jó, mit parancsol gróf ur velem? — szakitá félbe Kopp.

— Tehát hallgasson; ön öcsémet többször a vizsgálóbiróhoz vezeti, ugy-e?

— Igen.

— Jó. Ha mégegyszer vezeti, eressze szabadon. Nem lesz kárára.

Csodálkozva állt a börtönőr látogatója előtt.

— Istenem, mit kiván tőlem! — rebegett Kopp.

— Semmi mást, mint hogy öcsémet szabadon eressze. Azáltal önmagát menti meg minden nyomortól és jövője biztositva van.

— Nem szabad azt tennem!

— Ostobaság, nem szabad! miért nem szabad? Talán fél, hogy öni fogják gyanusitani. Az nem lehet. Az egész dolog igy történik. Ön öcsémet szabadon ereszti. Ez elszökik a városba; ön persze mindjárt segitségért kiált és utána hajt. Testvérem azonban gyorsabban fut mint ön, s nem tudja utolérni. A legközelebbi utczában az 52. számu házban eltünik. Ön nyomát vesztette és igy nem fognak gyanusitani. És mit tesz, ha gyanusitják? Ezt a nyomoruli állást, a mit itten visel, azt nélkülözheti és eljöhet velem magyarországi birtokaimra. Gyermekeire gondot viselek. Tegye meg. Az ön és az övéi szerencséje forog szóban.

A börtönőr szédelgett ezen nyilatkozatnál.

— Nem szabad azt tennem! — ismétlé Kopp.

— Dehogy nem szabad. Csak akarnia kell. Fontolja meg jól a dolgot; egész jövője függ attól.

— Lehetetlen, lehetetlen; nem szabad!

— És miért nem szabad?

— Hivatalnok vagyok.

— Háládatlan állását föladja. (Vége köv.)

Irodalom.

— **(„Füszer- és Gyarmatáru-Közlöny“)** czimmel Budapesten, több tekintélyes szakember közreműködésével és első rangu czégek támogatásával szaklap indult meg, melynek czélja a füszer-, gyarmat- és vegyeskereskedők, liszt, szesz- és borkereskedők érdekeit védeni és az üzleti eseményekről alaposan, kimeritően tájékoztatni. A helyzet magaslatán álló vezérczikken kivül kereskedelmi-politikai hirekot, áru ismertetéseket, a szakmában előforduló minden czikkről üzleti tudósitásokat, czégbejegyzéseket és fizetés-képtelenségeket is közöl. Helyeszközlő rovata dijmentes-en áll rendelkezésra minden előfizetőnek. A szó igazi értelmében hézagpótló szaklap, melyre az érdeklődők figyelmét felhivni hirlapirói kötelességünknek tartjuk. Mutatványszámot a nevezett lap kiadóhivatala kivánatra szivesen küld.

— Megjelent a **„Szőlészeti és Borászati Lap“** folyó évi első száma, mely számmal e jeles szaklap már a 14-ik évfolyamába lépett. Tizennégy évvel ezelőtt, midőn e lap megindult, még egészen más viszonyok közt volt hazánk szőlészete,

mint ma, de ezen idő alatt folytonos előrehaladva szakszerű közleményei által utmutatást nyujt hazánk szőlőgazdáinak e rekonstrukczió nagy munkájának helyes utra való terelésére. A „Szőlészeti és Borászati Lap" önzetlenül s tisztán előfizetőinek érdekeit szolgálja, mert független szaklap minden subvenczió nélkül, mely csakis nagy olvasóköre által érhette meg a tizennegyedik évfolyamot. Gazdatársainknak különös figyelmébe ajánljuk e lapot, melynek előfizetési ára egész évre 4 frt. Megjelen Kassán havonként háromszor. Mutatványszámokat szivesen küldenek.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*

Nyilt-tér.*)

Válasz a frankói jegyzőnek.

E lap 3-ik számában a frankói jegyző ur által közölt „Erklärung"-gal szemben ime én is szolgálhatok egy nyilatkozattal, melynek eredetijét akár mikor felmutathatom az ez iránt érdeklődőknek:

Nyilatkozat.

Mi alulirottak ezennel kijelentjük, hogy Karner János frankói jegyző ur bennünket a mult év deczember hó 29-én megejtett megyei bizottsági tagok választása után igenis meghitt „egy kis vacsorára", a Huber-féle vendéglőbe, a hogy mi, nem lévén okunk a szivélyes meghivást visszautasitani, ott meg is jelentünk. Hogy azután elköltött vacsoránkat magunknak kellett megfizetnünk, miután a frankói jegyző ezt nem tette, ez bennünket túlságosan nem boszanthatott, miután egyikünk sem szorult olyan vacsorára, a melyet a házi ur maga gunyosan „potyavacsorának" czimez.

Kelt Locsmánd 1893. január hó 16-án.

Weber János s. k.
biró.
mint a választásnál kinevezett bizalmi férfiak.

Pfeffer János s. k. esküdt. *Maszlovits József* s. k. esküdt.
Kobelrausch János s. k. képviselő. *Kampits Ferencz* s. k. képviselő.

Ezen nyilatkozat után már most itéljo meg a nagyérdemü közönség, hogy ki a „szemtelen, buta hazug".

Ezek után egy szóra sem méltatnám többbet a jegyző urnak nem igen parlamentáris kifakadásait, — mert ilyen hanggal en nem szoktam élni még ellenfeleimmel sem, — ha a jegyző ur nem ragadtatja magát oly kifejezésre, mely a kérdéses ügyhöz sehogy sem tartozik. Azt mondja ugyanis, hogy en „vasárus vagyok a feleségem boltjában". Hát jegyző ur, eltekintve attól, hogy ön itt valótlanságot állitott, odatartozik-e ez a dolog a megyebizottsági tagok választásához?

Ugyhiszem, hogy talán az ön magánéletéről is lehetne egyet-mást szellőztetni, a mi önt egy kissé ferde világitásba helyezné a világ előtt. De én azt tartom, hogy ily eljárás nem férfih z illő dolog. Jegyző ur felszólulása által csak megbizonyosodtam arról, hogy ez alkalommal rosszul választott a kerulet, mert a ki a parlamentáris vitatkozásnak legelemibb szabályaival oly rosz lábon áll, az tudományával paridézhat nem bánom a frankói község házában, de nem a megyebizottsági tagok ülésternében. *Szollár Gyula.*

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Nyilt-tér.

Báli-selyemszöveteket méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig**, valamint **fekete, fehér és szines** selyemszöveteket is méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, csikozott, koczkázott mintázott, damaszolt stb minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szin s árnyalatban) póstabér és vámmentesen szallit: ***Henneberg G.*** (es. kir. udv. szállitó) ***selyemgyára Zürichben.*** Minták póstafordulóval küldetnek. Srajczba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Déli vasuti menetrend.

Szombathelyről Béce felé indul:

Szombathely	reg	4.01	reg. 5.57	d. e.	9.01	d. u.	4.44
Acsád	„	4.22	„ 6.19	„	9.18	„	4.—
Bécsbe érk.	„	7.27	„ 9.40	d. e.	1.54	„	9.15

Bécs felől Szombathelyre indul.

Bécs	regg.	7.20	délb. 1.20	d. u.	5.05	est.	7.40
Acsád	„	10.41	„ 6.25	„	9.44	éj.	12 20
Szombath. é.	„	10.55	„ 6.44	„	10.02	„	12.37

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely	d. e.	11.05	este	7.05	éjjel	12.51
Dömötöri	„	11.22	„	7.27	„	1.10
Molnári	„	11.32	„	7.41	„	1.21
Vasvár	d. e.	11.40	„	7.51	„	1.29
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„	12.25	„	8.47	„	2.19
N.-Kanizsára érk.	„	1 34	„	10.15	„	3.42

Kanizsa felől Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	d. u.	2.10	reggel	6.05	éjjel	12.45
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„	3.20	„	7.22	„	2.15
Győrvár	„	4.02	„	8.08	„	3.05
Molnári	„	4.10	„	8.17	„	3.04
Dömötöri	„	4.20	„	8.28	„	3.27
Szombathelyre ér.	„	4.30	„	8.45	„	3.47

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások.	sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal		
	Középeurópai idő.	reggel	d. u.	este.
—	**Kőszeg** ind.	5⁰⁵	11⁵⁵	5⁵⁰
6	Lukácsháza (m. h.)	5¹⁹	12⁰⁸	6⁰⁴
12	Német-Gencs (m. h.)	5³⁶	12³⁴	6²¹
18	**Szombathely** érk.	5⁵¹	12³⁹	6³⁶
—	**Szombathely** ind.	6⁴⁵	3¹⁵	7⁰⁰
7	Német-Gencs (m. h.)	7⁰¹	3³¹	7⁸
13	Lukácsháza (m. h.)	7¹⁸	3⁴⁸	7³⁸
18	**Kőszeg** érk.	7³¹	4⁰¹	7⁵¹

Csak kedden és pénteken közlekedik egy negyedik vonat Kőszegről 8 ó. 10 perczkor és Szombathelyről 11 ó., — perczkor.

Magyar királyi államvasutak.

MENETREND.

Érvényes 1892-ik évi október 1-töl.

Budapestre.

Szombathely	regg. 6.54	d. u. 12.44	este 10.39
Vép	„ 7.07	„ 12.56	„ 10.25
Sárvár	„ 7.32	„ 1.22	„ 11.18
Ostfi-Asszonyfa	„ 7.34	„ 1.37	„ 11.34
Kis-Czell	„ 8.18	„ 2.30	„ 12.01
Győr	„ 10.34	„ 5.02	„ 2.00
Budapestre érkezik	„ 1.22	este 7.50	„ 6.40

Budapestről.

Budapest	regg. 8.30	d. u. 2.05	este 10.20
Győr	d. e. 11.35	„ 5.10	„ 2.35
Kis-Czell	d. u. 1.54	„ 7.03	„ 4.33
Ostfi-Asszonyfa	„ 2.14	„ 7.27	„ 4.52
Sárvár	„ 2.26	„ 7.40	„ 5.06
Vép	„ 2.52	„ 8.06	„ 5.32
Szombathelyre érkezik	„ 3.04	este 8.19	regg. 5.44

Szombathelyről Grácz felé indul:

Szombathely	regg. 6.04	d. u. 3.12	este 8.33
Kis-Unyom	„ 6.18	„ 3.25	„ 8.47
Egyházas-Rádocz	„ 6.33	„ 3 39	„ 9.01
Körmend	„ 6.48	„ 3.52	„ 9.16
Csákány	„ 7,03	„ 4.05	„ 9 35
Rába-Szent-Mihály	„ 7.33	„ 4.15	„ 9.45
Szent-Gothárd	„ 7.54	„ 4.33	„ 10,09
Gyanafalva	„ 7.54	„ 5.50	„ 10.31
Grázba érkezik	d. e. 10.36	este 7.32	„ —,—

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	. .	7	frt.	10	krtól	7	frt.	50	kr-ig
Rozs	„	. .	6	„	60	„	7	„	—	„
Árpa	„	. .	5	„	20	„	5	„	60	„
Kukoricza	„	. .	6	„	—	„	6	„	20	„
Zab	„	. .	5	„	20	„	5	„	60	„

Hirdetések.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. közjegyző részéről ezennel közhirre tétetik, hogy a felében néhai **Benedek Mátyásné** szül. **Lagler Katalin** hagyatéki tömegét, — feleben pedig már ennek örököseit illető ingatlanok, nevezetesen:

1. A kőszegi 59. sz. tjkvben irt 73. hrsz. 62. sz. ház, becsülve — — — — — — 1000 frt.
2. az u. o. irt 1593. hrsz. alatti káposztás becsülve — — — — — — — — — 10 frt.

a kőszegi kir. közjegyzői irodában folyó 1893. évi január 30-ik napján délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen legtöbbet igérőnek eladatnak.

A becsár egyuttal a kikiáltási ár, melynek 10%-át venni szándékozók az árverés megkezdése előtt a kir. közjegyzői kezeihez bánatpénz gyanánt lefizetni tartoznak.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a helybeli kir. közjegyzői irodában betekinthetők.

Kőszeg, 1893. január 20-án.

(P. H.) Pfeffel János s. k.
kir. közjegyző.

A
meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna mellőzhető alkalmas háziszerek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménynyel használható csúz, köszvény és tagszaggatás, valamint fejfájás, hátfájdalmak, csipőfájdalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszertárban kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten:

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

kérendő.

Alapittatott 1821.

Ritka dús választék

farsangi ujdonságok, divat- gáz- és selyemkelmék,

legujabb dissek és báli belépők, valamint:

uri fehér- és divat-nemüekben

STADLER ZSIGMOND

divatáruházában SZOMBATHELY.

T. kereskedők figyelmébe:

nagybani áruosztály az I. emeleten.

Alapittatott 1821.

Seb. Kneipp K.

Minden háztartásra nézve nélkülözhetetlen a

KATHREINER-FÉLE KNEIPP MALÁTA KÁVÉ

babkávés izü. A Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé azt az eddig el nem ért előnyt nyujtja, hogy lemondhatunk a vegyitetlen vagy szurrogatokkal vegyitett babkávé általános élvezetétől és készithetünk helyette sokkal **jobb izü**, amellett **egészségesebb** s **táplálóbb** kávét. — **Igen jó** babkávéval vegyitve. **Nagyon ajánlható** asszonyoknak, gyermekek- és betegeknek.

Utánzásokat óvatosan kerülni kell.

Kiló ára 25 kr. — Mindenütt kapható.

Csak fehér csomagokban, melyeken KNEIPP plébános ur arczképe mint védjegy van, valódi.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.